

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 25.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.
18. junija (junio) 1959

Svetovno begunsko leto

Glavna skupština Organizacije združenih narodov je na predlog Argentine, Anglije in še 7 drugih držav dne 5. decembra 1958 sklenila proglasiti leto 1959-1960 za svetovno begunsko leto, ki se naj začne takoj po zaključitvi svetovnega geofizikalnega leta. Se pravi, da se bo svetovno begunsko leto začelo dne 30. junija 1958 in bo trajalo do 31. julija 1960.

Namen svetovnega begunskega leta je predvsem vzbuditi zanimanje za begunsko vprašanje v svetovni javnosti, da bi prišli zopet do urejenega življenja stotisoči beguncev, ki si še lahko sami služijo kruh, za ostale pa naj bi zagotovili redno preskrbo in zaščito. V tem letu naj bi tudi uredili pravno stanje novih beguncev na mednarodni podlagi. Prav tako je namen svetovnega begunskega leta, da bi posamezne države omilile dosedanje stroge vselitvene predpise.

Za dosego vseh teh ciljev obiskuje posamezne države visoki komisar za begunce pri Organizaciji združenih narodov dr. Avgust Lindt. Nedavno je bil tudi v Argentini, kjer je bil sprejet pri predsedniku dr. Frondiziju. Po razgovoru z njim in nekaterimi člani vlade, je na tiskovni konferenci zbranim časnikarjem prikazal begunski problem v vsej strahotni resničnosti. Povedal je, da je v raznih delih sveta še vedno nad 360.000 pravih beguncev, ki so brez sredstev ter navezani izključno na tujo pomoč in preskrbo. V Italiji, Avstriji, Zahodni Nemčiji in Grčiji jih je 130.000. Od tega števila jih je kakih 30.000, ki so že po 10, 15 in celo 20 let v begunskih taboriščih. Med temi je 7.500 mladoletnih otrok, ki sploh ne vedo, da obstoja še kako drugo življenje izven taboriščnih barak. So celo primeri, da že tretji rod dorasča v taboriščih. Na Bližnjem vzhodu je evropskih beguncev okoli 8000, v Severni Afriki pa njihovo število dosega 180.000. Od tega števila je do 85% žena in otrok.

Razen navedenega števila evropskih beguncev je še veliko arabskih pregnancev. Veliko beguncev je pa še v Vietnamu, Hong Kongu in na Koreji. V zadnjem času se je ta problem pojavil tudi v Indiji, kamor je prbežalo veliko Tibetancev pred komunističnimi krvniki in nasilniki. V širšem pomenu pojma "begunec" pa je na svetu okoli 45 milijonov ljudi, ki so morali zapustiti svoje domovine in domove v glavnem zaradi komunističnega nasilja.

Visoki komisar za begunce dr. Lindt je izjavil, da je Visoki komisariat za begunce pri OZN pri preučevanju rešitve begunskega problema prišel do zaključka, da je prave begunce treba razdeliti na stare in nove begunce. Stare begunce, t. j. osebe, ki so morale zapustiti svoje domovine zaradi političnih razlogov po prvi ali drugi svetovni vojni, in so še sedaj v raznih evropskih taboriščih, naj bi prevzele države, ki so jim dale politično zatočišče, nove begunce, pa naj bi kot zelo dobro in kvalificirano delovno moč sprejele razne države.

Za rešitev begunskega vprašanja v času trajanja svetovnega begunskega leta v državah zahodne demokracije ustanovljajo posebno odbore. V Argentini n. pr. že deluje Začasni pripravljalni odbor za svetovno begunsko leto, ustanovili bodo pa še posebni narodni odbor, nad katerim bo prevzel častno predsedstvo predsednik republike dr. Frondizij. V Severni Ameriki Narodni odbor za svetovno begunsko leto že uspešno deluje ter si na vso pomoč prizadeva, da bi bilo begunsko vprašanje v svetovnem begunskem letu v resnici rešeno. Sovjetska zveza z blokom svojih satelitov pri reševanju begunskega problema ne sodeluje. Kako bi tudi, saj so ravno v glavnem komunisti tisti, ki so že po prvi, še bolj pa po drugi svetovni vojni, ustvarili begunski problem in zaradi njih ga tudi nikdar ni mogoče končno rešiti, ker iz komunističnih dežel v svobodni svet prihaja vedno nov dotok beguncev.

Za sodelovanju pri reševanju begunskega problema v svetovnem begunskem letu se je doslej prijavilo že 37 držav. Za uspeh tega leta bodo pa od 26. do 28. junija t. l. tudi molitve po vsem svetu. Za rešitev tega perečega vprašanja bodo molili katoličani, protestanti, judje,

Globok prepad v ženevi

Po šestih tednih razgovorov v Ženevi štirje zunanji ministri še vedno niso prišli do mrtve točke, na katero so stopili takoj v začetku svojih pogovornih. Problem Berlina je ostal še vedno nerešen, kakor je bil, ko se je konferenca začela. Vsa stvar se je še poslabšala, ko je Gromiko po navodilu iz Moskve sedaj, ko je prvi sovjetski rok za odhod zaveznikov čet iz Berlina 27. maja potekel brez sprememb, postavil nov enoletni rok. Zavezniki so seveda ta rok takoj vzeli za nov sovjetski ultimatum in ga kot takega odbili. Tudi so ponovno opozorili Gromiko, da s takim postopanjem ne bo pripomogel do vrhovne konference. Herter je nato pretekli petek tudi objavil, da bo treba konferenco končati v naslednjih treh sejah, katerih ena, tajna, je že bila v petek. Preostali sta še dve seji, za ponedeljek in torek.

Štirje zunanji ministri so na zasedanjih položili na mizo vse berlinske karte. Vsi vedo za stališče do Berlina in Nemčije, ki ga zagovarja Zahod, in vsi za tisto, ki ga zagovarja Vzhod. Do rešitve niso mogli priti, ker niti ena niti druga stran ne more popustiti od svojih zahtev. Vsi tudi vedo, da vrhovne konference ne bo, če na ženevski konferenci ne bodo pokazali vsaj malenkostnega napredka, odn. če ne bodo vsaj v širokih obrisih nakazali možnosti rešitve berlinskega problema.

Pet bistvenih problemov

Poleg drugih manj važnih, imajo zunanji ministri pet bistvenih problemov, ki jih morajo rešiti vsaj kompromisno, da bi zahodnjaki pristali na vrhovno konferenco:

1) Status Berlina — Zahod vztraja na sedanji razdelitvi Berlina, dokler se ne bo združila vsa Nemčija. Ameriške, britanske in francoske politične in vojaške pravice v Berlinu morajo ostati nedotaknjene.

ZSSR zahteva spremembe Berlina v "svobodno mesto", tako da bi bil Berlin razdeljen na dvoje: na tkzv. svobodno mesto, ki bi obsegalo vse tri zahodne cone mesta in vzhodni Berlin, ki bi še vedno ostal pod sovjetsko oblastjo. Pripravljena pa je začasno obdržati sedanje stanje pod pogojem, da štiri velesile začno razpravo o novi medsebojni pogodbi za Berlin.

2) Vojaški oddelki — Zahod je pripravil obdržati število svojih čet v Berlinu na sedanji višini, t. j. 11.000 mož. Število bi morebiti pozneje zmanjšal za tretjino.

Sovjeti zahtevajo, da v Zahodni Berlin pošljejo k zaveznikom oddelkom še svoje čete, Zahod pa svojih ne bi smel poslati v Vzhodni Berlin. Če pa tega zahodnjaki ne dovolijo, pa naj bi zavezniki čet v Zahodnem Berlinu zamenjali z oddelki iz nevtralnih držav. V Vzhodnem Berlinu tudi v tem primeru ostanje sovjetske čete.

3) Dohod do Berlina — Zahodnjaki zahtevajo, da jim ZSSR zagotovi povsem prost dohod do Zahodnega Berlina po zraku, po vodi in po suhem, za vojaški in civilni promet. Ustanovili naj bi mešano komisijo štirih velesil s sodelovanjem zahodnonemških in vzhodnonemških delegatov, ki naj bi kontrolirala ta promet.

ZSSR je pripravljena zagotoviti promet, če bi Zahodnjaki izvedli v Zahodnem Berlinu spremembe, ki jih zahteva Moskva. Toda promet morajo kontrolirati vzhodnonemški komunisti.

4) Vohunstvo, prevratnost in propaganda — Zahod je pripravljen skupno z ZSSR čim bolj zmanjšati tozadevno delovanje vsem Berlinu. Posebna mešana komisija štirih velesil s sodelovanjem delegatov obeh Nemčij naj bi imela nalogo sklepati o postopku proti muslimani in budisti. Dr. Elfan Rees, predsednik Mednarodne komisije za svetovno begunsko leto, je v Ženevi to svetovno molitev označil "za največje dejanje v zgodovini človeštva". Svetovne molitve za begunce bodo pa na prošnjo papeža Janeza XXIII. Svetovnega sveta protestantskih cerkva, glavnih rabinov judovskih skupin, Dalai Lame in Aga Khana.

V množici beguncev v Evropi so tudi slovenski stari in novi begunci. Iskreno želimo, da bi se tudi njihov težki položaj rešil v svetovnem begunskem letu.

ugrabiteljem, vohunom, saboterjem in podobnim prevratnežem z obeh strani.

ZSSR zahteva, da samo zahodnjaki v svojem delu Berlina prepovedo in onemogočijo tovrstno delovanje. Sovjeti tudi niso pokazali zanimanja za ustanovitev omenjene komisije.

5) Oblast Vzhodnih Nemcev — Zahod pristaja na to, da sovjeti imenujejo vzhodne Nemce za svoje agente, če in kadar bi prevzeli kontrolo nad berlinskim prometom. Tudi, če jih sovjeti ne bodo smatrali za take, jih bo Zahod kljub temu smatral samo za sovjetske agente.

ZSSR je to zavezniki zahtevu odbila, ne vztraja pa na tem, da bi zahodnjaki priznali vzhodnonemški režim. Na drugi strani pa je Moskva ponovila svoj načrt, da bo prepustila vso kontrolo nad Berlinom iz Vzhodno Nemčije vzhodnonemškim komunistom in da bo branila ta svoj satelit, če ga bo kdo napadel.

Teh problemov na tej ženevski konferenci vsekakor ne bodo rešili. Največ, kar upajo, da se bo zgodilo, je to, da bodo položaj pustili takšen kakršen je, morda z nekaterimi izboljšavami.

Vrhovna konferenca nevarna

Zunanje politični strokovnjaki na Zahodu, ki spremljajo ženevsko konferenco v podrobnostih, so, primerjaje današnji svetovni položaj z negativnimi rezultati konference, prišli med drugim tudi do spoznanja, da bi bil danes svet prav za prav mnogo bliže atomski vojni, kakor je, če bi namesto zunanjih ministrov sedeli okoli mize predsedniki štirih velesil.

Diplomati, vključno zunanji ministri, morejo na konferencah zmagati, izgubiti ali ostati neodločeni brez posebnega tveganja. Vodje držav so v teh prime-

Francija spet v sporu z NATO

V Londonu je pretekli teden šest dni zasedal Atlantski kongres, ki ga sestavlja 650 najvidnejših političnih, gospodarskih in tehničnih strokovnjakov držav članice NATO. Na zasedanju so ti strokovnjaki, kot svetovalci organizacije NATO, priporočili članicam NATO, naj bi odslej naprej vse članice NATO finančno in gospodarsko pomagale zaostalim državam tostran železne zaveze, da ne bi samo USA nosila tega bremena. Prav tako so sprejeli sklep, da morajo članice NATO tudi na socialnem in kulturnem področju sodelovati čim tesneje in posredovati te dobrine vsemu svobodnemu svetu.

Na kongresu so razpravljali tudi o vojaških problemih NATO. Na teh razpravah je bila zopet Francija tista, ki je neprijetno presenetila NATO, ko je objavila, da ne bo dovolila grmadenja atomskega orožja na svojem ozemlju v Evropi ali Afriki, dokler ji USA in Anglija ne bosta dali formule za izdelovanje atomske bombe in popolne kontrole nad atomskim orožjem na njenem ozemlju. Prav tako je Francija zahtevala, da naj bi NATO uvedel globalno vojaško strategijo, s čimer je hotela spravi problem Alžira v območje NATO. O prvi francoski zahtevi so takoj začeli razpravljati v Washingtonu in namestila sčasoma spremeniti sklepe ameriškega kongresa, po katerih USA ne sme nikomur dati atomskih formul. Drugo francosko zahtevo pa je atlantski kongres takoj odklonil.

Ob tem francoskem koraku so si zavezniki znova priklicali v spomin nastope De Gaullea med zavezniki med vojno. Primerjaje takratne njegove nastope s sedanjimi ugotavljajo, da so si povsem slični.

Tako danes, kakor takrat, ko je De Gaulle predstavljal Francijo v izgnan-

rih vedno oddaljeni, navidezno, od rezultatov konferenc. Morejo podpirati svoje zunanje ministre ali pa dajati nasprotna mnenja, ne da bi pri tem trpel njihov osebni in predsedniški prestiž.

Vrhovna konferenca pa nasprotno vsak incident poveča bolj, kakor v resnici je in vsaka najmanjša zmaga kate-re koli strani se spremeni v velik poraz nasprotnika.

Zato menijo, da bi Eisenhower v slučaju, da bi Hruščev postavil na vrhovni konferenci kakršen koli ultimatum, podoben Gromikovemu na ženevski konferenci, takoj zapustil zasedanje. Hruščev je sicer na vrhovni konferenci leta 1955 pokazal neke vrste spoštovanje do Eisenhowerja, toda od takrat se je Hruščev povzpel v sovjetski hierarhiji na najvišji položaj.

Na vrhovni konferenci se prepletata eden z drugim osebni in narodni prestiž. Zato je taka konferenca nevarnejša od konference zunanjih ministrov. Predsedniki imajo večjo sklepno moč, kakor njihovi zunanji ministri. Nimajo pa tudi oni nobenih magičnih formul. Problemi, kakor so Berlin, bodočnost Nemčije, evropsko ravnotežje in razorožitev, ostajajo ranje prav tako težki.

Sovjeti so ženevsko konferenco doslej izkoristili za naslednje:

1) Dvignili so prestiž vzhodnonemškega režima, ko se jim je posrečilo pripeljati vzhodnonemško delegacijo v konferenčno dvorano.

2) Utrdili so linijo svoje zunanje politike, da namreč Zahod nima druge izbire, kakor spriznati se s sovjetsko kontrolo nad vzhodno Evropo.

3) Poskušali so uporabiti ženevsko okolje za ožigovanje Zahodne Nemčije kot napadalno državo in zavreti njeno oboževitelje.

stvu v Londonu, francoski predsednik zahteva od zaveznikov priznanje francoske veličine, dasi Francija koraka dalje za USA in Anglijo v svojem materialnem doprinosu obrambi Evrope. De Gaulle prepoveduje nagradenje atomskega orožja v Franciji, če mu ne bi dali vse kontrole nad njegovo uporabo in atomskih formul, ki jih imata obe zaveznici.

Prav tako je zahteval, da bi njegovi generali imeli več besede pri vrhovnem poveljstvu NATO in pri strateškem ukrepanju, kljub temu, da je večino francoske vojske, ki po pogodbah pripada NATO-u, poslal čez morje v Indokino in Alžir.

Francija je to storila zato, ker smatra alžirsko vojaško kampanjo za del obrambe splošnih zahodnih pozicij. USA in Anglija zaradi tega težko dokazujejo zaostalim državam pravilnost svoje politike, ker sta zaveznici Francije, ki skuša na vse načine Alžir spremeniti v del Francije.

Ozadje francoske želje za atomsko enakopravnost je njena odločenost, da ne bo ostala nečlanica tkzv. atomskega kluba (USA, Anglija, ZSSR), če in kadar bi sedanji trije člani prišli do sporazuma o prepovedi atomskih poskusov. De Gaulle na vse načine skuša doseči, da bi Francija izvršila svoje prve atomske poskuse, za katere je že skoro pripravljena, prej, predno bi ostali trije člani atomskega kluba prišli do sporazuma in tako zmanjšali moč njenega glasu na političnem polju.

USA pomaga Franciji in drugim evropskim zaveznikom pri razvoju atomske energije za mirno uporabo v Evropi. Tako Anglija kakor USA pa menita, da bi povečanje članstva v atomskem klubu samo še kompliciralo problem atomske kontrole.

IZ TEDNA V TEDEN

Urugvajski veleposlanik v Argentini Mateo Marques Castro je prejšnji petek potoval na ladji "Ciudad de Montevideo" iz Buenos Aires v Montevideo. Med potjo je ponoči izgubil in za njim ni nobenega sledu. Argentinska in urugvajska policija sta uvedli vsestranske poizvedbe in preizkave, da bi razjasnili ta dogodek in ugotovili ali je Marques Castro postal žrtev zločina, ali pa se mu je zgodila nesreča in je padel v morje.

Montevideo je središče sovjetske ko-

munistične propagande v Južni Ameriki. V ta namen je iz Moskve dobilo sovjetsko veleposlanstvo 25 milijonov dolarjev, ki jih je potem razdelilo med komunistične propagandiste v Argentini, Brazilu in drugih južnoameriških državah. Te podatke je objavil urugvajski list "La Mañana".

Mesto Bolivar v Venezueli je bilo prejšnji teden prizorišče strahovitih pouličnih izgrediv zaradi oprostive nekaterih funkcionarjev prejšnjega režima. V iz-

"SEDANJI ČAS NI ČAS DVOMOV IN NEOPREDELJENOSTI"

zatrjuje general Solanas Pacheco

Državni tajnik za vojsko gen. Solanas Pacheco je bil znova na inšpekciji vojaških garnizij. Tokrat v prov. Corrientes. Tudi tu je častnikom in vojaškim poveljnikom govoril o sed. notranjepolitičnem položaju v Argentini, o stališču oboževiteljev sil do njega ter o njihovih nalozah in dolžnostih.

V govoru je navajal, da je Argentina imela srečo, da je dolgo vrsto let lahko preživela v miru. V tem času vrline njene vojske niso nič trpele. Sedaj je treba te vrline povečati, kajti pojavili so se ne zunanji, ampak drugi sovražniki. "To je težka in naporna naloga, ki jo moramo razumeti brez oklevanja in z globokim prepričanjem v koristnost in pravilnost naših naporov", je dejal dalje gen. Solanas Pacheco.

V nadaljevanju svojega govora je pa poudarjal: "Ker pa je tako plemenito naše poslanstvo in tako odgovorna naša ustanova, ne moremo drugega kot obsojiti profesionalne avanturiste, ki s pomanjkanjem sleherne odgovornosti skušajo naperiti orožje naših vojakov proti republikanskim ustanovam. Te predstavljajo zakonito in zadostno sredstvo za izražanje volje državljanov. Kdor jih napada, povzroča veliko škodo narodu, ki ne sme biti samovoljno oropano demokratičnih sredstev, ki mu jih nudi ustava. Samo razdiralne sile, diskvalificirane za vsako demokratsko sožitje, bi se lahko s takim stanjem okoriščale, ker po zakoniti poti ne morejo priti na blast. Zato pa hočejo anarhijo in zmedo, kar bi bila danes nieizbežna posledica kakega nasilnega dejanja. Prav ta načela smo poudarili že ob drugi priložnosti, pa so nas potem tisti, ki ne znajo razločevati med vlado ali stranko in državo, proglašali za vladinovce."

Gen. Pacheco je zatem navajal, da je zgoraj označeno stališče oboževiteljev sil zanje trajen navdih, in njihovo vodilo, bistvene vrednote kot so "način življenja, tradicije in vojaške ustanove. Vse to je treba zavarovati pred posledicami, ki jih povzročajo napake vlade in to vedno, če je te napake mogoče popraviti in sankcionirati z izraženo voljo ljudstva pri volitvah".

Dalje je gen. Pacheco poudarjal, "da oboževane sile delavskih slojev ne mejo prepustiti razdiralni gonji neodgovornih voditeljev, katerih končni cilj je razdor in nered. Če bi delali tako, potem si nihče ne bi mogel čestitati med razvalinami, da je bil zagovornik načela, da vojska ne sme nastopati, pa tudi se ne bi mogel ponašati s tem, je preprečil nastop vojske na ta način, da jo je držal ob strani dogodkov za ceno splošne anarhije v državi".

Svoja odločna izvajanja je drž. tajnik za vojsko gen. Pacheco zaključil z ugotovitvijo in pozivom na oboževane sile: "Ta psihološka vojna, ki zavzema oblike zmede in uporov, ne sme najti članice oboževateljev sil nepravilne. Te morajo biti vedno pripravljene na žrtve. Sedanji čas ni čas dvomov in tudi ne neopredeljenosti. Vojak ne sme biti nikdar nevtralen, ker je določen za boj. Zato je nujno, da so vsi pripravljene in se zavedajo resnosti časa. Cilja in smeri, ki jih določajo daljnosežne potrebe in koristi države, pa ne smejo nikdar izgubiti".

gredih je bilo več kot 20 mrtvih. Za vzdrževanje reda je morala nastopiti vojska.

Venezuela je prekinila diplomatske stike z Dominikansko republiko. Vzrok: Dominikanska vlada je proglasila venezuelskega vojaškega atašea za "nezazeleno" osebo.

V republiki Nicaragua je povsem spodletel načrt revolucionarjev, da bi z orožjem zrušili vlado generala Anastazija Somoze. Ta je obtožil biv. predsednika Costa Rike dr. Jožefa Figueresa, da po raznih južnoameriških državah hujska proti sed. vladi Nicaragua in prosi za orožje. Prav tako je obtožil kubanskega Fidel Castra, da je tudi on osebno pripravil oddele oboževateljev upornikov za izkrcanje v Nicaragua.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Slovenski Vernih duš dan

Spominska proslava

Letošnja spominska proslava za padle slovenske protikomunistične borce in vse ostale žrtve komunističnega nasilja ter okupatorjev v domovini in raznih koncentracijskih taboriščih je bila za Slovence na področju Vel. Buenos Airesa v nedeljo 14. junija t. l. Na povabilo Društva Slovencev je prihitelo v kolegij San José v ulici Azcuénaga 160 v Bs. Airesu toliko rojakov, da so povsem napolnili prostrano dvorano in galerijo. Bilo jih je precej nad tisoč. Med njimi so bili vsi v Argentini živeči člani Narodnega odbora za Slovenijo, predstavniki slovenskih demokratičnih političnih strank, zastopniki kulturnih, socialnih, gospodarskih ter verskih društev, organizacij in ustanov ter listov in revij slovenskih protikomunističnih naseljenecv, slovenska duhovščina ter mnogoštevilni rojaki in rojakinje iz vseh slovenskih naselij na področju Vel. Buenos Airesa. Z eno besedo: Vsa slovenska buenosaireska protikomunistična skupnost.

Spominsko proslavo je letos pripravil Mladinski odsek Društva Slovencev z otroki iz slovenskih tečajev. Ob napovedani uri so po dvorani odjeknili akordi himne "Naprej, zastava Slave" v izvedbi domobranske godbe ter še povečali slavnostno razpoloženje, nakar je povzel besedo predsednik Društva Slovencev g. Alojzij Horvat. Povedal je, da je skrb za letošnjo spominsko proslavo prevzel Mladinski odsek Društva Slovencev. Pod njegovim vodstvom so otroci iz slovenskih tečajev naštedirali ves program in bodo z njegovo izvedbo počastili spomin slovenskih junakov.

Sledilo je petje slovenskih domobranecv "Mi slovenski smo vojaki". Govornik na letošnji spominski proslavi je bil referent Mladinskega odbora Društva Slovencev g. Aleksander Majhen.

Navajal je, naj bo ta "pridredek v neizbrisen spomin zverinsko pomorjenim slovenskim mučencem, njim, ki so nekod na Vetrinjskem polju hrepeneli po svobodni domovini; njim, ki leže po trboveljskih jarkih in kočevskih jamah; njim, ki prhne po teharskih in drugih slovenskih gozdovih; njim, ki trohne po kraških brezdnih in neznanih gmajnah ter rovih; vsem še živečim protikomunističnim borcem, ki so bili prav tako določeni od rdečih krvnikov za mučeništvo, a so se po božji volji rešili nasilne smrti, pa v bodrilo, da nismo pozabili njih dela in zaslug". Povedal je dalje, da je Mladinski odsek z veseljem pripravil to proslavo, "zakaj vetrinjska tragedija, ta največja tragedija slovenskega naroda, ne sme v pozabo. Slovenski narod mora še čez tisoč let govoriti o njej. Spomin na vetrinjsko trpljenje mora živeti iz roda v rod, dokler ne umre zadnji Slovenec." Omenjal je dalje srbsko tragedijo na Kosovem polju, ki srbskega naroda ni strla, ampak je iz te tragedije črpal moč za svojo ohranitev in poznejšo osvoboditev. "Zato mora spomin na junake, ki so položili svoja življenja na oltar domovine, ki jih je ugonobila podivjana človeška zloba, ki

so jih rodni bratje poklali kot nedolžna jagnjeta in se naslajali ob curkih njihove krvi, na te junake z Grčaric in Turjaka, na žrtve iz Jelendola in Travne gore, na poklane v Teharjih in Kočevskem Rogu, na pobite v nacističnih in fašističnih koncentracijskih taboriščih in neznanih grobiščih, neprestano lebdeči v naših srcih, kakor je živel spomin na kosovske junake pri Srbih. Zato smo dolžni vsi javni delavci, zlasti vzgojitelji, posebej pa še starši ter starejši bratje in sestre, ki smo preživeli to strašno gorje, stalno vžigati njih spomin v srca naše mladine ter jih ji staviti kot vzor pogumnih vojakov, vernih katoličanov in zavednih Slovencev, da ne bo žal našim potomcem nobene žrtve za končno zmago: za dosego svobode naše trpeče Slovenije izpod rdeče zvezde in da jim ne bo nobena žrtve odveč, če bo potrebna za ohranitev naših narodnih in verskih svetinj."

Gregorija Malija "Mladi junaki" je bila naslednja točka. Strumno so jo izvajali fantiči iz slovenskega tečaja v San Justu, ki ga vodi gđc. Angela Klanšek. Ta jih je tudi za nastop pripravila. Sledila je močna zborna deklamacija Zdenke Janove "Slovenskim junakom slava in čast". Učinkovito so jo podali otroci slovenskega tečaja iz Lanusa, ki ga vodi Zdenka Janova ter otroci slovenskih tečajev iz San Martina in Villa Tesei, v katerih slovensko mladino poučuje gđc. Katica Kovačeva. Obe gđc. učiteljici sta mladino tudi pripravili za zborna deklamacija. Izredno ljubeč je bil Kunčičev prizorček "Medaljonček", v katerem so nastopili otroci iz slovenskega tečaja v Moronu, v katerem se žrtvuje za slovensko mladino gđc. Mija Markeževa. Gđc. Markeževa je z otroci tudi naštedirala ta prizor. Venček slovenskih narodnih "Ljubi očka, kaj si rekel" so z otroško nežnostjo in pieteto podali pevci lanuskega mladinskega pevskega zbora, ki ga že vsa leta neumorno vodi ga Zdenka Jan.

Zadnja točka je bila Kunčičeva enodejanka "Mladi rod se vrača" s petjem in recitacijami. Podali so jo z vso otroško živahnostjo otroci slovenskega tečaja v Ramos Mejia. Enodejanko je skrbno naštedirala ter v njej igrala tudi učiteljica učiteljica tega tečaja gđc. Anica Šemrovova, pri režiji je pa pomagala tudi ga Ema Kesler-Blejčeva. Za odrom so občuteno podajali recitacije gg. Janez Perharič, Jože Rus in Ivan Oven, peli pa

BRALI SMO...

KARDELJEVA DIALEKTIKA

Poročali smo že, kako so se komunisti doma na raznih proslavah 40 letnice obstoja komunistične stranke hvalisali s svojimi "uspehi", ki da so jih dosegli v letih svoje strahovlade nad Slovenci. Te uspehe je poveličeval tudi Kardelj ter je v svoji demagogiji prekosil vse ostale komunistične veličine. O tem poročila tržaška "Demokracija" naslednje:

Za štiridesetletnico ustanovitve KPJ. za 1. maj in podobne ljudskodemokratske priložnosti so komunistični troben-

so člani kvarteta Vasovalci gg. Silvo Lipušček, Ivan Rode, Rudi Bras in Lovro Tomažević.

Maša in molitve za protikomunistične žrtve

Po spominski proslavi je bila za padle protikomunistične borce in ostale žrtve komunistične revolucije ter okupatorjev maša v zavodski kapeli. Imel jo je g. direktor Anton Orehar. Med mašo je imel tudi cerkveni nagovor, v katerem je naglašal, da je spomin na padle protikomunistične borce dan spomina časti za žrtve, ki so ga vredne. Saj so žrtvovali svoje najdražje: svobodo in življenje. Na drugem svetu so morda še potrebni pomoči naših molitev, ki jih bomo opravili zanje posebno v teh dneh. Nam živim je spomin na protikomunistične žrtve opomin, da moramo ohraniti to, za kar so oni umirali: krščansko vero in slovensko zavest. Med mašo je bilo ubrano ljudsko petje.

Po maši je g. direktor Anton Orehar ob asistenci g. župnika Gregorija Malija, poddirektorja Jožeta Juraka ter bogoslovcev Tomazina, Rodeta, Pintariča in Borštarnarja opravil tudi molitve Reši me za vse slovenske protikomunistične žrtve.

★

Spominska proslava je lepo uspela. Je bila v resnici iskren priznanja svobodnih Slovencev padlim slovenskim junakom med komunistično revolucijo in okupacijo, ter zagotovilo, da nanje ne bodo nikdar pozabili. Nastop slovenske mladine je bil porok za to. V tako velikem številu je nismo videli nastopiti na še nobeni slovenski javni prireditvi v Buenos Airesu. Kajti pri spominski proslavi je v vsem sodelovalo okoli 300 slovenskih otrok. Njim in njihovim učiteljicam moramo biti hvaležni, da so tako skrbno pripravili spominsko proslavo, ki spada med najlepše pietetne prireditve, kar smo jih doslej imeli za slovenske protikomunistične žrtve. Pa še to so lahko vsi navzoči ugotovili, da je slovenska mladina v slovenskih tečajih resnično v dobrih rokah ter da se gosposidne učiteljice z vso požrtvovalnostjo trudijo, da bi to mladino vzgojile v pravem narodnem čutu, v spoštovanju najlepših slovenskih tradicij ter v hvaležnem spominu slovenskim zaslužnim možem in narodnim junakom, ter jo tako versko in narodno ohranjajo narodu. Zato jim moramo biti vsi iz srca hvaležni, pa tudi staršem, ki svoje otroke pošiljajo v te tečaje.

tači v zadnjih tednih Jugoslovanom razbijali ušesa s samohvalisanjem in potvarjanjem resnice do onemoglosti. Kardeljeva dialektična demagogija pa je na plemenu "Socialistične zveze delovnega ljudstva" v Beogradu postavila krono norčevanja. To je mogoče samo pod diktatorskim bičem, kjer pomeni vsak ugovor ječo in policijsko preganjanje.

Naj navedemo samo nekaj cvetja, ki ga je po zaključeni cvetlični razstavi po-

slal iz Beograda B. Božić tržaškemu titovskemu "Pr. dn."

Kardelj ugotavlja dalje, da je nova Jugoslavija podedovala (beri; si prilastila, ker komunistom nihče ničesar ni zapustil, ampak so si vse prisvojili s pravico pesti!) zelo zaostala kmetijsko proizvodnjo... Ta "zaostala kmetijska proizvodnja" — glej čudež vseh čudežev pa je krmila s pšenico, mesom, koruzo, mastjo celotno jugoslovansko prebivalstvo s Kardeljem in njegovo Pepco vred in poleg tega tudi še nekaj milijonov prebivalcev Srednje Evrope. "Preosnovano Titovo kmetijstvo" pa že 15 let zalagajo z moko in mastjo Združene države, Nizozemska in še kaka druga država. Če bi teh vsakoletnih dobav ne bilo, bi milijoni in milijoni Jugoslovanov stradali. Seveda je Kardelj — po sovjetskih vzorih — navrgel nekaj statističnih fabrikatov, ki pa veljajo toliko kot lanski sneg spriču trdih dejstev popolnega dosedanjega skrahiranja titovskega kmetijstva. Za konec burke je Jugoslovanom izpustil še eno demagoško žabico: "Rezultati dosedanjega razvoja kažejo, da je pot našega kmetijskega razvoja pravilna."

Kardelj pa je povedal še tole: "...istočasno se je povečala tudi življenjska raven prebivalstva..." Ni sicer povedal katerega med to neznamno manjšino kakih 5 odstov vseh Jugoslovanov pa spadata vsekakor Kardelj in njegova tovarišija.

Kako se je povečala življenjska raven jugoslovanskega delavstva, nam povedo resnične statistične številke. Le oglejmo si jih!

Za svojo mesečno plačo si je jugoslovanski delavec kupil:

beleka kruha l. 1938 — 250 kg, l. 1959 pa 143 kg; svinjine l. 1938 — 86 kg, l. 1959 pa 27,50 kg; masla l. 1938 — 83,35 kg, l. 1959 16,67 kg; kave l. 1938 — 16,67 kg, l. 1959 pa 5 kg; volnene obleke l. 1938 — 1,25 kosa, l. 1959 pa eno tretjino obleke; čevljev l. 1938 — 9 parov, l. 1959 pa 2 para in pol. Za nakup kolesa je moral delavec delati l. 1938 poldrugi mesec, l. 1959 mora garati tri mesece in pol. Za nakup avtomobila je l. 1938 delal 30 mesecev, l. 1959 pa 70 mesecev.

Pa še tole: 1 kg belega kruha si je zaslužil l. 1938 v 40 minutah, l. 1959 mora delati 67 minut; 1g svinjine si je l. 1938 zaslužil v 110 minutah, l. 1959 dela 412 minut; 1 kg masla si je zaslužil l. 1938 v 120 minutah l. 1959 mora delati 697 minut; za 1 kg kave je delal l. 1938 10 ur, l. 1959 mora delati 38 ur in 27 minut; eno volneno obleko si je zaslužil l. 1938 v 133 urah in 30 minutah, l. 1959 pa mora delati 576 ur in 55 minut.

Taka je resnica. O njej pa ne govori Edvard Kardelj in ne modrujeta niti "Pr. dn" niti "Novi list". Življenjska raven pa taka... Kakšna? — Komunistična pač.

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

ARGENTINA

Dva dogodka sta v prejšnjem tednu vzbudila posebno pozornost: Objava po skusa visoke podkupnine za zakritje afe-re v rudniku Río Turbio in odkrit nastop peronistov proti vladi z objavo navideznega sporazuma med njim in dr. Frondizijem pred volitvami.

Poskus podkupovanja za zakritje afe-re z nabavo 5000 lesenih barak v Franciji, za rudarje v rudniku Río Turbio, je objavil direktor buenosaireskega popoldnevnik "Correo de la Tarde" mornariški častnik v rezervi Francisco Manrique. V svojem listu je navedel, da ga je hotel podkupiti vicecomodoro Diego Olmos z zneskom 20 milijonov pesov, da v listu ne bi več pisal o "aferi v Río Turbio". Manrique je zadevo prijavil parlamentarni komisiji, ki preučuje nepravilnosti v omenjenem rudniku.

Peronisti so pa javnost presenetili s svojo tiskovno konferenco, na kateri so objavili besedilo sporazuma, ki naj bi ga sklenil in podpisal z njimi predsednik dr. Frondizi. Poleg tega so časniki-jem sporočili tudi navodila, ki jih je Peron dal svojim pristašem v Argentini za nadaljnje delo. V teh navodilih jim naroča, da morajo z vso odločnostjo nastopiti proti sedanjim vladi ter za dosego svojih ciljev segati tudi po sili. Svoje sporočilo javnosti glede volilnega sporazuma med z dr. Frondizijem so objavili tudi preko radijske postaje. Istočasno je tudi Peron objavil vsebino dozdevnega sporazuma med njim in dr. Frondizijem v mestu Trujillo.

Kmalu po omenjenem radijskem sporočilu je notranje ministrstvo zanikalo verodostojnost objavljenega političnega dokumenta. Z vso odločnostjo je zanikal obstoj takega volilnega sporazuma med dr. Frondizijem in peronisti tudi notranji minister dr. Vitolo, ki je tudi zardil, da je dr. Frondizijev podpis, če je kje objavljen, ponarejen.

O tej stvari je končno spregovoril tudi sam predsednik dr. Frondizi. Napisal je pismo notranjemu ministru dr. Vitolu. Z ozirom na dejstvo, da bo dr. Vitolo odgovarjal ta teden na politično interpelacijo v parlamentu, se je dr. Frondizi odločil, da mu pismeno izjavi, "da ni podpisal nobenega volilnega sporazuma. Podpis, ki mi ga pripisujejo je ponarejen". V pismu predsednik dalje pravi: "V potrdilo te izjave lahko zastavite mojo čast pred Bogom in zgodovino. Edini sporazumi, ki sem jih sklenil, so ti, ki sem jih javno zveljavil nase pred vsem narodom". Predsednik dalje pravi, da je bil objavi dozdevnega sporazuma priložen tudi poziv odstavljenega diktatorja na upor. Zaradi tega smatra, da je nujno potrebno opozoriti deželno na dejstvo "da ni prav nobene možnosti za obnovu diktature in da bomo nastopali z vso strogostjo proti vsem tistim, ki bi skušali rušiti ustanove in ustvarjati zmedo.

Argentinsko vojaško patroljo na Antarktiki, o kateri ni bilo nobenega glasu od 5. maja, so našli. Z letal so jo zlozili z vsem potrebnim, da bo lahko prebila v zakloniščih zimske mesece.

Na poti v združeno Evropo

Medtem ko državniki v Ženevi razpravljajo o bodočnosti Evrope, ta kontinent mnogo manj znani ljudje učinkovito preoblikujejo. V zakajenem industrijskem mestu Essenu je pred kratkim 18 mladih francoskih delavskih vodij razpravljalo s svojimi nemškimi vrstniki, kako je urejeno razmerje med delavstvom in kapitalom v premogovnikih in jeklnah v Porurju. V Parizu so štiri letalske družbe — Air France, Alitalia, belgijska Sabena in zahodnonemška Lufthansa — objavile načrt o vzporeditvi njihovih letalskih urnikov, vzdrževanju letal in prevoznih cen v organizacijo, ki se bo imenovala "Air Union". In zahodnonemški institut za ugotavljanje javnega mnenja, "Emnid" — njegov severnoameriški sovrstnik je znani Gallup — je v zadnjih tednih ugotovil, da se je 37% njegovih vprašancev izjavilo za popolno samostojnost Nemčije, medtem ko se je solidna večina (52%) izjavila za članstvo Nemčije v Evropski uniji.

Za temi na videz nepovezanimi dogodki se skriva očitno dejstvo o Evropi 1959: z mirno revolucijo, o kakršni niso sanjali niti "dobri Evropejci", se uresničujejo sanje evropske skupnosti.

"Danes težko najdete 'navdušenje' za Evropo", je izjavil neki član zahodnonemške vlade. "V Evropi se polagoma razvija nekaj več, kar je bolj trajno: 'evropska zavest'."

Politiki, ki so v letih po drugi svetovni vojni dvignili zastavo evropske

skupnosti, si niso predstavljali tako hitrega razvoja. Kažoč na porušena mesta kontinenta kot priče nesmiselnosti nebrzdanega nacionalizma so pozivali na politično združitve. Pod vodstvom francoskega Jeana Monnetta, odličnega gospodarstvenika, ki predseduje Akcijskemu odboru za Združene države Evrope, so delali načrte za zgraditev združene Evrope s pomočjo mnogih gospodarskih, političnih in vojaških organizacij, katerih vsaka naj bi imela naddržavno oblast na svojem področju.

Takoj na začetku so naleteli na težave. Evropski svet, ki so ga ob njegovi ustanovitvi leta 1949 imenovali za "prvi evropski parlament", ni mogel v svojih debatah napredovati nikamor. Ideja o "evropski armadi" z eno uniformo je propadla v medsebojnem očitjanju.

Celo Evropska premogovina in jeklena skupnost, ki je bila dolgo časa svetel praktični zgled evropske pripravljenosti na podreditev svoje suverenosti, je doživljala težke trenutke. V prvih šestih letih so njeni člani (Francija, Nemčija, Italija in Benelux) z navdušenjem ostvarili načrte o odpravi premogovnih in jeklenih tarif in o ukinitvi kartelov. Toda v zadnjih šestih mesecih se je zaradi zmanjšane evropskega povpraševanja po premoгу in zaradi severnoameriške konkurence nagrmadilo 30 milijonov ton neprodanega premo-ga. Pred nekaj tedni so Francija, Nemčija in Italija, kljub sklepu vrhovnega odbora te skupnosti, naj njeni člani

zmanjšajo proizvodnjo in uvoz premo-ga, odbile to naddržavno rešitev in podvzele samostojne ukrepe.

Zato mnogi dvomijo v uspešnost največjega evropskega koraka v enoto — šest-članski Skupni trg, ki je bil ustanovljen za Novo leto 1958. Nasprotniki so označili Skupni trg za kompromis med ljudmi, ki hočejo združiti Evropo, ne da bi kazali, da to delajo, in tistimi, ki se navidežno borijo za evropsko združitve, ne da bi jo dejansko hoteli doseči. In ko je lanskega junija v Franciji prišel na oblast De Gaulle, z vsemi svojimi mističnimi idejami o narodni veličini, so preroki napovedovali brezuspešnost borbe za enotnost Evrope.

Dejansko je De Gaulle nasilno spremenil filozofijo Skupnega trga: odločno nasprotuje kakršnikoli evropski gospodarski ali politični organizaciji, ki bi imela naddržavno oblast. Toda njegova vlada je kljub temu do potankosti izvrševala svoje dolžnosti do Skupnega trga in njegovi ministri vztrajno trdijo, da niso "antievropski", pač pa le zagovarjajo nekaj, kar bi mogli imenovati "kooperativno skupnost" — skupno evropsko politiko naj bi vodile popolnoma suverene vlade z medsebojnimi pogajanjmi.

Mnogim, ki zahtevajo točno določene organizacije in jasno postavljena načela o avtoriteti, je Kooperativna skupnost sumljivo zvenela kot fraza, za katero se skriva brezdolje. Toda od leta 1953 dalje so evropske železnice svoj to-vorni prevozni park združile v skupnost, podobno, kakor so to storile severnoame-

riške železnice, ter danes po vseh evropskih tračnicah že vozi ok. 200.000 železniških tovornih vagonov z značko "Europ". V kratkem bodo spravili v življenje še drug načrt, "Eurocontrol" — skupen sistem letalsko-pomorske kontrole.

Doslej se ni pokazalo, da bi kooperativna skupnost ovirala delovanje niti Skupnega trga niti njene sestrskeske organizacije Euratoma. Pred kratkim je Euratom objavil, da bo zgradil šest nuklearnih reaktorjev, s katerimi bo njegove šest članov dobilo do leta 1963 dodatnih 1.000.000 kilowattov elektrike. Prav tako more Skupni trg, ki ima svoje središče v Bruslju v Belgiji in ki mu načeljuje nemški profesor prava Walter Hallstein, pokazati lep napredek. Banka Skupnega trga, s kapitalom 1 milijarde dolarjev, je izdala svoje prvo posojilo. Prav tako Hallstein pripravlja s svojimi 1000 uradniki načrte o skupnih tarifah in o postopku, kako bo mogel vsak državljan šestih članic iskati delo ali postaviti podjetje kjer koli na področju Skupnega trga.

Javno navdušenje za Skupni trg pa še presega uradne načrte. Od minulega januarja dalje se je pojavilo najmanj 15 novih revij, ki se posvečajo Skupni nemu trgu. Po vseh šestih članicah se z mrzlično naglico vodijo pogajanja za industrijske stopitve in zveze. Italijanska Alfa Romeo je podpisala avtomobilsko prodajno pogodbo s francosko Renault, nemška NSU Daimler-Benz (Mercedes) se pogaja s francosko Peugeot, francoska Conord (hišne potrebe-

ščine) pa je že ustanovila svojo podružnico v Kölnu. Celotno trgovsko banke so se zganile: francoska Crédit Lyonnais in nemška Dresdner Bank sta si izmenjali 50 uradnikov kot del učnega programa.

Največje navdušenje med evropskim prebivalstvom dviga misel na ogromen nov trg 166 milijonov ljudi. Toda prav tako važno je naraščanje čuta skupne zavesti. Državljan šestih članic morejo potovati po njihovem področju brez potnih listov, prav tako pa tudi izginjajo sumničnja, ki so ostala po vojni. Mnogo francoskih družin preživlja sedaj svoje počitnice v Nemčiji in obratno.

Kulturna enotnost Evrope, nekdanji ideal izobražencev, sedaj postaja stvarnost tudi za preprosto prebivalstvo. Redkokatera nemška univerza danes redno ne izmenjava profesorjev z univerzami v Franciji in Italiji. Nad 200 francoskih in nemških mest se je povezalo v "sestrske" zveze. Pred kratkim se je župan z vsem občinskim svetom porenjskega Bergisch-Gladbacha, skupaj s krajevno godbo in pevskim zborom, z avtobusi odpeljal v njihovo sestrsko francosko mesto Bourgoin na proslavo premirja druge svetovne vojne z govori, glasbo in vinom.

Od Škotske do Rima so Evropejci povezani tudi s televizijsko mrežo dvanajstih držav, ki se imenuje Eurovision. Da bi zajeli vse možne gledalce, francoski, nemški in italijanski filmski podjetniki izdelujejo vedno več koprodukcij. Rezultat teh dejstev je to, da je nemški filmski igralec Curt Jürgens

Novice iz Slovenije

V komunistični Jugoslaviji sedanjí oblastniki svoje politične nasprotnike še vedno zapirajo in pošiljajo na prisilno delo. V zadnjem času so jih pričeli pošiljati tudi v konfinacijo. Tako so nedavno v Beogradu uradno objavili, da so za dve leti poslali v konfinacijo na nek samotni otok v severnem Jadranu publicista Živka Vnuka iz Zagreba. Mož ima nad sabo samo ta "gréh", da je pristaš Milovana Djilasa. Zaradi njega je leta 1954 izgubil tudi službo, sedaj se ga pa brez vsakega sodnega postopanja odpeljali za dve leti v konfinacijo.

Umrli so. V Ljubljani: Jožefa Mlakar, upok. Tob. tovarne, Stana Laus, roj. Kump, vdova po gozdarskem inšpektorju, Ivan Predikaka, biv. v. fin. svetnik, šef davčne uprave, Frančiška Čertalič, roj. Kočar, vdova po čevljar-skem mojstru, Mirko Globočnik, knjigo-vodja, Franc Plos, uslužbenec tajništva za notranje zadeve, Franc Gregorin, vodja izmene v testeninskem oddelku podjetja ŽITO, Valentin Vodišek, tisk. upok., Stanko Dominko, Anton Berce, učitelj v p., Marija Urančič, upok. Tob. tovarne, Franc Kopač, posestnik, Adela Izanc, roj. Kopecky, Bogomila Dermelj, roj. Samec, Ivan Kuštrin, upok. v. lako-

IZ TEDNA V TEDEN

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kubanski Fidel Castro je kar na lepem odpravil 5 ministrov s svoje vlade in jih nadomestil z drugimi. V USA so dijali, da preosnova kubanske vlade predstavlja večji odklon na levo. Castro ima tudi vedno večje težave z izvajanjem zakona o agrarni reformi. Lastniki posestev so namreč začeli groziti, da se bodo s silo uprli odvzemu posestev. Med temi so tudi taki, ki so se s Castrom borili proti prejšnjemu režimu. Eden takih je sedaj izjavil, da je med številnimi demagogi, ki sedaj vodijo usodo Kube, največji sam Fidel Castro, ki se znova boji za varnost svoje revolucionarne vlade in je zato začel pojačevati vojaške garnizije. Tudi straže pred predstavništvom vlade so močno pojačali.

Podpredsednik USA Rihard Nixon bo julija meseca obiskal Sovjetsko zvezo. V Moskvi bo 25. julija na tamošnjem veleposelstvu odprl severnoameriški paviljon. Nixon namerava ostati v Sovjetski zvezi dalj časa ter potovati tudi po deželi. Obiskati misli tudi Sibirijo. V njegovem spremstvu bo med drugimi predsednikov brat dr. Milton Eisenhower.

Heinrich Lübke, 64 letni minister za prehrano, poljedelstvo in gozdove v Adenauerjevi vladi, je po soglasni odločitvi zahodnonemške krščanske demokracije njen kandidat za predsednika Zvezne nemške republike.

Avstrijski kancler ing. Raab po zadnjih volitvah še ni mogel sestaviti vlade s socialisti, ker se je vodstvo njegove ljudske stranke uprlo, da bi socialisti imeli finančno ministrstvo, kancler Raab jim ga je pa obljubil.

vodja, Franc Škorjanc, žel. upok. Ljudmila Pollak, Albin Japelj, računovodja in Franc Simčič iz Laz, Marija Kozamernik, upok. Tob. tovarne na Viču, Marija Erjavec v Vižmarjih, Avgust Kraševac, ravnatelj osnovne šole v Šmarjeti, Franc Skrlep v Mengšu, Jože Zajc, mojster ključavničarske delavnice v Dolu, Frančiška Grošelj, gostilničarka na Lukovici, Fani Hočevnar, roj. Trdan, vdova po sodnem svetniku v Novem mestu, Andrej Zorman, mesar in posestnik v Senčurju, Aleksander Hrovatin, roj. Korošec v Borovnici, Alojzija Celenšek, roj. Roš v Celju, Ida Paš, roj. Knez v Kranju, Jože Umek v Trbovljah, Drago Jukič, šofer v Črnomlju, Marija

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Sestanek članov

Slov. kat. akad. društva je bil v soboto dne 13. t. m. zvečer v Slovenski hiši na Ramón Falconu. Na sporedu je bilo predavanje g. Rudolfa Smersuja o nastanku, razvoju in delu krščansko-demokratskih strank v Sloveniji, raznih evropskih in ameriških državah ter na drugih kontinentih sveta. Vsi navzoči so predavateljevim izvajanjem sledili z velikim zanimanjem.

Po predavanju je bil izredni občni zbor, na katerem je bil sprejet sklep o priključitvi Slov. kat. akad. društva Slovenski izseljenski zvezi.

Osebnosti

Jože Leskovic. Leskovičovo družino v mestu Ciudad Belgrano je zadel hud udarec. Dne 6. junija t. l. je umrl g. Jože Leskovic, ki so ga pokopali naslednjega dne na pokopališču v San Justo.

Pok. Jože Leskovic je bil notranjski rojak. Rodil se je 6. julija 1884 v Podkrajju nad Vipavo. V mlajših letih je bil sodar, po odsluženju vojaški službi je pa vstopil v službo k biv. Južni železnici kot žel. sprevodnik. V žel. službi je ostal vse do upokojitve leta 1939.

Pok. si je srečno družinsko življenje ustvaril z go. Jožefo, roj. Tertman. S svojimi otroci — tremi sinovi in dvema hčerama — sta živel v Mostah pri Ljubljani. V tem kraju se je kot zaveden katoličan in narodnjak aktivno udeleževal dela v katoliških prosvetnih in socialnih organizacijah, politično pa v vrstah Slovenske ljudske stranke. Med okupacijo in komunistično revolucijo je ostal odločno na protikomunistični strani. Leta 1945 je izgubil dva sinova. Sina Ladota so Angleži vrnili z ostalimi domobranci iz Vetrinja, sina Dušana, bogoslovca III. letnika, so pa komunisti umorili na Primorskem. Begunska leta je z družino preživel v taboriščih Lienz in Spittal v Avstriji, leta 1948 je pa prišel v Argentino. Naselil se je v Buenos Airesu, zaposlitev pa dobil v ministrstvu za javna V tej službi je ostal polnih 11 let. Tik pred smrtjo je dobil obvestilo, naj pripravi vse potrebne dokumente za upoko-

Jenko, roj. Kestner v Šentvidu, Silvo Prihavec, pogonski tehnik iz Samelj na Primorskem, Mina Podjed, roj. Mesesnel, poštna upraviteljica v p. v Vidmu-Krškem, Alojz Kuk, finomehanik v Celju, Franc Skubic v Šent Vidu pri Stični, Josip Novak, mizarški mojster v Tomoški vasi pri Ljubljani, Marija Semič v Stožicah, Dušan Dogša, dekan in župnik v Radljah, Franc Zupančič kurjač na Kresnicah, Ivan Mlinarič, upokojenec na Viču, Štefan Medved, pisarniški ravnatelj v Mariboru, Jože Kunšič gostilničar v Planini pod Golico, Ivan Hozjan, strojnik-valjarist v Črensovcih, Anica Robič, roj. Majdič, vdova po primariju v Mariboru, Janez Perko, pos. v Dobrunjah, Fani Paulič, vdova po primariju v Novem mestu, Alojz Rivo, mojster-elektrotehnik na Ježici in Ana Drolc, roj. Kopač-Štokavnik, vdova Ferlin v Laškem.

jitev. Pa mu ni bilo usojeno, da bi v poklju užival zadnja leta svojega življenja. Dne 6. junija t. l. ga je zadela srčna kap. Na njegov dom je kmalu prišel g. Janko Mernik ter izmolil molitve za umrle. Za njim so prihajali številni rojaki pokojnika kropit ter moliti za pokoj njegove duše. V velikem številu so ga spremlili tudi k zadnjemu počitku v nedeljo 7. junija na pokopališču v San Justo. Pogrebni sprevod je vodil ter opravil pogrebne obrede g. dr. Alojzij Starc. Za pokojnikom žalujeta v Argentini njegova žena vdova gospa Jožefa s hčerko Anči, v Španiji pa hčerka Jožica, bivša predsednica SDO, poročena z g. ing. Marijanom Magistrom. Vsem izrekamo iskreno sožalje, pokojni Jože Leskovic pa naj v miru počiva v argentinski zemlji.

Družinska sreča. V družini g. Franceca Papeža in njegove žene ge Agice, roj. Koželj, se je v nedeljo 14. t. m. rodil sinček. Srečni družini naše čestitke.

SAN MARTIN

V nedeljo, 31. maja je bil v San Martinu roditeljski sestanek. Na njem je bil razgovor o raznih vprašanih slovenskega šolskega tečaja, v katerega je letos vpisanih 77 otrok. Da bo tečaj bolj uspeval, je bil v pomoč učiteljici gđ. Katič Kovačevi ter kateheti g. dr. Alojziju Starcu izvoljen šolski svet, v katerem so gg prof. Hafner, Jurjevčič, Oberžan, Pavlovič, Ribnikar in ga Zorko.

RAMOS MEJIA

Prosvetnik sestanek Krajevnega odbora DS

V nedeljo 14. t. m. je imel Krajevni odbor Društva Slovencev po slovenski maši prosvetni sestanek. Na sporedu je bilo predavanje g. Rudé Jurčeca "Berlin na svetovni pozornici". Zanimivim izvajanjem so poslušalci sledili z veliko pozornostjo.

Po predavanju je referent Mladinskega odseka pri Društvu Slovencev nadzornik g. Aleksander Majhen pojasnjeval potrebe šolskega tečaja, v Ramos Mejia. O delu v tem tečaju je govorila tudi učiteljica gđ. Anica Šemrov, ki je nagla-

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Slovenski katoliški skavti so imeli na praznik sv. Jurija, patrona skavtov, tabor pri Občinah. Kar lepo število se jih je nabralo, 140 skavtov, ki so postavili 14 šotorov. Po sveti maši je starešina prof. Teuerschuh sprejel v skavtsko organizacijo nove skavte — izvidnike in rovere, nato pa je razglasil ustanovitev volčičev in skavtske deklishe organizacije. Po tem uradnem delu so sledile skavtske igre, uradni zbori in seveda slovo. Vsi udeleženci tega tabora se navdušeni.

Kvintet Avenik iz Ljubljane često gostuje med Slovenci, bodisi na Goriškem pa tudi na Koroškem. Čudno pa se zdi, ker beremo v slovenskem tisku, da so bili lepaki, ki so naznanjali gostovanje tega kvinteta v Dolini, v italijanski. In to na slovenskem Krasu na slovenski zemlji — in nastopal je slovenski kvintet!

Prvi Sv. Ivanu v Trstu so šolske sestere priredile dvomesečni gospodinjski tečaj. Za sklep tečaja, ki se ga je udeležilo 20 tečajnic, so priredile kuharsko razstavo.

V Vidmu so zaključili zasedanje mešane komisije za obmejni mali promet. Sprejeli so precej novih olajšav, in sicer morejo sedaj upravičenci oditi v Jugoslavijo ali Italijo čez določen obmejni prehod, vrniti pa se čez drugega, vendar morata biti oba v isti pokrajini; razen tega bodo planinci mogli iti na vrh Mangarta ali Kanina po poteh, ki večkrat prestopajo mejo. Ukinili so tudi posebne prepustnice za prehod avtomobilov.

Tržaški mestni svet je zaključil proračunsko razpravo. Občinski odbor nima v svetu večine, ker mora dobiti 31 glasov, zato je moral dobiti še vsaj dva glasova. Ob tej priliki so glasovali za proračun, ki izkazuje eno in pol milijarde lir primanjkljaja, oba svetovalca

šala potrebo po ustanovitvi šolskega sveta, ki bi bil v pomoč učiteljici in kateheti. V ta svet so se prostovoljno javili gg. France Pergar, Matevž Potočnik, Valentin Pintar, Gabriel Prešern in Janez Brula. Člana tega sveta sta tudi učiteljica gđ. Anica Šemrov in katehet g. Matija Lamovšek.

Po sestanku je šolski svet imel tudi prvo sejo.

SLOVENCI PO SVETU

ČILE

Sestanek Slovencev v Santiagu

Na kongres krščansko-demokratske stranke v Čilu je prišel v Santiagu iz Buenos Airesa g. Miloš Stare kot delegat Zveze krščansko-demokratskih strank za Srednjo Evropo. Dasi je bilo malo časa na razpolago, je vendar uspešno č. s. prednici Vincenciji Kaplja obvestiti Slovence v čilski prestolnici, da so prišli na sestanke v soboto dne 30. maja zvečer. Sestanek, ki se ga je udeležilo okrog 20 Slovencev, je bil v bolnici San Salvador. G. Miloš Stare je zbranim rojakom najprej poročal o živ-

Vsak teden ena

MI SLOVENSKI SMO VOJAKI...

Mi slovenski smo vojaki do neba kipi naš glas, strumni naši so koraki, kliče nas usodni čas.

Kaj nam mar je smrt, da je le sovrag naš str! Za slovensko domačijo, za naš dragi dom in rod.

Za slovensko domačijo stopamo v potrebni boj, bratje naši še trpijo, v boj za nje mi vsi takoj!

Vsi na plan, na plan, bratje, velik naš bo dan! Za slovensko domačijo, za naš dragi dom in rod.

italijanskih neodvisnih in dr. Agneletto, predstavnik Slovenske liste. Agneletto je izjavil, da glasuje s pridržki, ker želi preprečiti, da bi prefektura spet postavila komisarja. Proti pa so glasovali neofašisti in komunisti, ker hočejo na vsak način zrušiti občinsko upravo, in liberalci, ki so bili lani izključeni iz odbora. Liberalni svetovalec je nato očital odboru, da je bil proračun sprejet le z glasovi "neodvisnežev" in "belih" Slovencev. Vprašal je tudi, kako bo to sodelilo italijansko občinstvo.

Dr. Agneletto je zavrnil te izjave in dejal, da je bil izvoljen kot predstavnik demokratičnih Slovencev. Očitke liberalnega svetovalca je tudi odločno zavrnil prof. Dulci, ki je bil izvoljen na listi "MUIS": "Slovinci so na našem ozemlju stvarnost in je naša pravica in dolžnost pomagati jim".

Pri tej razpravi je bil tržaški občinski svet prvič priča odkritega in moškega priznanja o prisotnosti Slovencev na našem ozemlju.

ljenju slovenskih izseljencev v Argentini in po raznih državah v svetu. Nato pa je govoril o nalogah slovenskih izseljencev in o odgovornosti, ki jo imajo.

Po govoru g. Miloša Stareta se je razvil živahen razgovor o najrazličnejših aktualnih vprašanih, zlasti o slovenskih šolah. Del razgovora pa je bil posvečen tudi bodočemu slovenskemu domu v Santiagu. Po prizadevanju in pod vodstvom neumorne č. s. prednice Kaplje so Slovenci v Santiagu kupili zemljišče, na katerem naj bi nastalo središče slovenskih izseljencev v Čilu. Ker pa so maloštevilni, ne zmorejo sami tega bremena. Slovenci so v razgovoru izražali prošnjo, naj bi jih pri tem prizadevanju podprli tudi Slovenci drugod po svetu. Kdor to more, naj pošlje prispevek na naslov: Madre Superiora Vicenta Kaplja, Hospital San Salvador, Santiago de Chile, Chile. Če bo uspelo Slovincem v Santiagu, da si bodo zgradili na lastni zemlji slovensko središče, kjer bodo gojili versko in narodno zavest, bodo Bogu in domovini ohranjeni tudi bodoči slovenski rodovi.

priljubljen v Franciji in francoski komik Fernandel favorit v Italiji. Ko je pred dvema mesecema nemška filmska igralka Romy Schneider objavila zaroko s francoskim Alain Delonom, se je navdušenje med obema državama še povečalo. Neizbežno imajo take kulturne in gospodarske zveze vpliv na evropsko politiko. Solastništvo nad premogom in jeklom je pomagalo uničiti starodavno nemško poželenje po Alzaciji in pripravilo Francijo do tega, da se je odpovedala Posarju v korist Nemčije.

Zroč na vse to dogajanje s sumničnem stoji Anglija, ki je že dobila občutek, da so jo pustili zunaj. Medtem ko je zavrnila poziv za članstvo v Skupnem trgu, ker so jo bolj privlačile zveze z ameriškim in svojim imperialnim trgov, pa Anglija sedaj ugotavlja, da proti osi Pariz-Bonn ne more več najti poti za uveljavljanje svoje politike ravnotežja med kombinacijami evropskih sil.

Prvi britanski protinapad — poskus povezati vso Zahodno Evropo v Svobodno trgovsko področje, z mnogo manj tesnimi zvezami kakor jih ima v Skupnem trgu — je porazila odločna francoska opozicija. Trenutno so se v Stockholmu britanski delegati sestali z delegati skandinavskih držav, Švice, Avstrije in Portugalske ("Drugi sedem") v upanju, da bo "Mali svobodni trg" prisilil Skupni trg čestih do sporazuma z njimi. Toda kljub temu se nekateri Angleži boje, da bo namesto sporazuma ta manevar samo razdelil Zahodno Evropo za stalno v dve sovražni gospo-

darski področji.

Vplivni londonski gospodarski časopis Economist je nedavno zapisal, da britansko članstvo v Skupnem trgu nikakor ne bi predstavljalo nevarnosti, ki se je Anglija boji — prevelike dolžnosti v evropski politični zvezi in zrahljanje vezi z imperijem. Dolej pa kljub temu Macmillanova vlada ni pokazala znaka, da bi spremenila svoje stališče, člani Skupnega trga pa nečesto zaradi novih možnosti, ki se jim odpirajo, preurejati že skoro gladko tekočega sistema.

Kljub temu, da Skupni trg nima moči, da bi njegovi sklepi bili ukaz za članstvo, ki privlači Anglijo, pa so kljub temu vsi člani zadovoljni z medsebojnim sodelovanjem. Walter Hallstein je izjavil: "Morda je povezanost zato tako močna, ker imamo opravka s konservativnimi silami." In ker so priregnili k sodelovanju konservativce, so prav njim izbili iz rok njihov najučinkovitejši argument — da človek ne bi mogel biti istočasno dober Evropejec in prav tako dober Francoz ali Nemeec.

Vendar za prvotni načrti niso mrtvi. Kaže le, da se vse razvija le bolj evoliucijsko. Celo tako navdušen zagovornik združene Evrope kakor je Monnet je prišel do prepričanja, da bo evropska federacija, če bo do nje prišlo, nastala iz postopne spremembe navad, okusov in predsodkov evropskega prebivalstva. Nič več namreč zahrbtnost Stalina ali grožnje Hruščeva ne vplivajo na narava velike stanovanjske palače, ki segajo čimdalje višje in v višino in so name-

Mar del Plata v letošnjem razvoju

(Vabljuje priložnosti za upokojence)

Mar del Plata, meseca maja 1959. V naslednjem želimo vzbuditi pozornost tistih naših ljudi, ki se jim približuje čas upokojitve, ali pa so že upokojeni, na pomembne priložnosti, ki se jim nudijo v tem lepem in velikem morskem kopalnišču, ki se širi in razvija zares z ameriško brzino — tudi še sedaj, ko se je razpasla po deželi kaj neprijetna zadeva, ki jo imenujemo inflacija in s tem v zvezi kar sistematično rastoča druginja.

Predvsem pa si bežno ogledimo potek letošnje turistične sezone, ki je bila nekaj krajša kakor sicer zaradi zgodnje Velike noči. Ta veliki naš praznik je vsako leto mejnik med letom, ki traja tu nekaj več kakor 4 mesece in se navadno imenuje "sezona", in zimo, ki ji naprtimo ves ostali letni čas, četudi so vmes tedni s polno letno temperaturo. Karakteristika te tkzv. zimske dobe je zelo intenzivna stavbna delavnost, ki že nekaj let sem preobražuje Mar del Plata v eno največjih morskih kopalnišč na svetu. To delavnost imenujemo v novejših časih "stavbno industrijo", in ta činitelj v veliki meri daje Mar del Plati v zimskih mesecih potrebni zasluge, kajti s to industrijo je tesno povezana pomožna industrija za izdelavo materiala, razne obrtne stroke in trgovska podjetja. Iz te harmonično urejene delavnosti pa rasejo vedno znova in znova velike stanovanjske palače, ki segajo čimdalje višje in v višino in so name-

njene v glavnem letoviščarjem in tujcem v nakup — v svrhu udobnejšega in pogostejšega bivanja v Mar del Plati. Kdo bi vedel, koliko je že zasedenih teh horizontalnih stavb in koliko jih je ta hip v delu? Najvišja med njimi se je "Povzpela" do 27 nadstropja.

Letošnja turistična sezona je bila občutljivo prizadeta zaradi izrednega pešanja vrednosti denarja, kar je ne samo vzbujalo na začetku sezone bojazen v gospodarskih krogih, da bo zasluge jedva zadostoval za tekoče stroške, ampak tudi onemogočilo stabilno kalkulacijo pri sestavi gostinskih cenikov.

Prvi priliv gostov ni obetal nič dobrega, toda po novem letu se je začel položaj znatno popravljati, a promet v februarju in naprej do polovice meseca marca je bil kar dober. S tem je bil tudi prekoračen v splošnem lanski rezultat za nekaj 30 tisoč gostov, ozirajoč se na površne statistične podatke kopalniščne direkcije. Kakor prejšnjih nekoliko let, je bil torej tudi letos prekoračen en milijon v številu letoviščarjev in tujcev, ki so obiskali Mar del Plata za časa sezone. Kdor ne pozna dobro tuk. razmerje, bo v dvomu pri navedenem številu in bo mislil, da je močno pretirano. In vendar ni tako. Kam naj se sicer odvale ogromne mase ljudi iz Velikega Buenos Airesa za časa letne vročine in nezdrave vlage? Zato ljudje

iz velikih mest v notranosti kupujejo v tako velikem številu stan. objekte v Mar del Plati in okolici.

Med tem, ko je v večini evropskih kopalnišč med turisti več tujcev nego domačinov, se za Mar del Plati to ne more reči, pač za zaradi oddaljenosti, ter bo brez dvoma tudi v bodoče prevladoval domači človek. Daljnji razvoj Mar del Plate bo šel po začrtani poti brez ozira na tujce. Mar del Plata postaja ogromna počitniška kolonija Velikega Buenos Airesa in ostalih večjih mest, saj že zdaj prebije v njej desetisoč družin ves čas ali vsaj del šolskih počitnic, deloma v lastnih, deloma v najetih stanovanjih. Premnoge družine se poleti enostavno preselijo k morju. Kdor že ima lastno stanovanje ali dom, često pohiti tudi izven sezone na kratek odmor v svoj tuk. drugi dom. To je tudi vzrok, da stavbna stroka v Mar del Plati še vedno dela s polno paro in da se kljub ekonomskim težavam pojavljajo novi stavbni projekti. V delu se nahaja nad sto novih visokih stavb, mnoga od njih so tik pred dovršitvijo. Do nove sezone bo oddano daljnjih približno 6 tisoč stanovanj v promet. S tem bo krepko prekoračeno število postelj, ki jih ima Mar del Plata za potrebo letoviščarjev in tujcev. To število cenijo nad 300 tisoč in je zgovoren dokaz za milijonsko število obiskov. Za primerjavo, pa tudi zaradi zanimivosti, navajam neke statistične podatke od evropskih turističnih krajev. Crikvenica, ki je bila pri nas najbolj obiskana, je imela l. 1939 tri tisoč postelj in 18 tisoč turistov v celi sezoni. Znamenito

Kako se reče

Ha dejado el empleo porque le toca el servicio militar.

Kako bi lepo povedali po slovensko? Mislim, da takole: Pustil je službo, ker mora (iti) k vojakom. Če bi prevedeli dobesedno, bi zvenelo zelo narejeno, tuje. Prav tako pa bi tudi Argentinci čudno gledali, ako bi jim kdo rekel, da "tine que ir a los soldados".

Takih značilnih primerov različnega izražanja bi lahko našli še dosti. To je tisto, kar imenujemo "duh jezika". Pristnega izražanja se je skoraj nemogoče naučiti iz knjig. Človek mora živeti med ljudstvom, spoznati njegovo miselnost (mentalitet) in se vziveti vanjo. V govoricah naše mladine večkrat čutimo, da ji je tukajšnje mišljenje bolj domače kot slovensko. A tudi nam starejšim se včasih dogaja nekaj podobnega. Ali ne pravimo, da smo "vzeli" avtobus, da nas je "pustil" prav pred hišo, da v mestu "dajejo" ta ali oni film ipd.? Če nam je kaj do materinsčine, se bomo ustavljali takim vplivom.

Neki bralec se je oglasil. Rad bi vedel, katera beseda ustreza španskemu izrazu "mostrador". O tem sem že pisal pred meseci (tudi: mesci), a ne bo odveč, če ponovim. Prodajna miza, točilna miza, pult — to so besede, ki jih poznamo. Znani izseljenski pisatelj je v svojem romanu uporabil "točilnik". Ta izraz boste zaman iskali v SP ali

drugih slovarjih. Kaže, da ga je skoval sam. Meni se zdi precej dober, zlasti zato, ker je kratek. Bomo videli, ali se bo uveljavil. Škoda, da ga ne bomo mogli rabiti drugje kot v gostilni, kavarni ipd., ker v trgovini ne točijo pijače.

Ob priliki bomo spregovorili kaj o novih besedah. Kot zanimivost bom še jaz omenil eno skovanko: stolpnica. Našel sem jo v Slovenskem poročevalcu. Veste, kaj pomeni? Čeprav nisem opazil nobene razlage, iz slik lahko sklepam, da gre za zelo visoko (stanovanjsko) hišo v obliki (štirioglatega) stolpa. Zanimiva me, kako si ta beseda doma utira pot med ljudi in kaj menijo o njej naši jezikoslovci. Morebiti je strokovni izraz. Komur je všeč, naj jo začne kar rabiti!

NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

Vlada je povsem zlomila stavko bančnih uradnikov. Večina uradnikov se je že vrnila na delo. Vseh pa banke niso sprejele nazaj, ker so bili med tem zaradi neupravičenih izostankov odpušteni. Tako je že v prvih dneh tega tedna večina privatnih bank delala s 100% udeležbo uradništva. Edino v državnih bančnih zavodih in tudi v judovski banki je še del uradništva v stavkah.

Za ureditev notranjega poslovanja v bankah je vlada odredila, da poleg petka za tri tedne banke ne bodo sprejemale občinstva tudi ob torkih in četrtkih. V tem času bodo banke delale z občinstvom samo ob ponedeljkih in sredo. Se pravi samo dva dni v tednu, ker so ob sobotah denarni zavodi zaprti.

PO ŠPORTNEM SVETU

Najkrajša nogometna tekma: V nedeljo sta igrala v Montevideu prvenstveno tekmo Nacional in Wanderers. Ob rezultatu 1:0 za Nacional so igralci drugega kluba odšli iz igrišča, in to že v prvi minuti. Sodnik je namreč piskal prekršek, istočasno pa je žoga potresla mrežo. Sodnik je priznal gol ter spremenil svojo odločitev. Igralci Wanderers so nato ponudili igrati naprej, toda samo kot prijateljsko tekmo in brez imenovanega sodnika, toda nasprotno moštvo ponudbe ni sprejelo.

OTROCI

BI RADI POZNALI

Pravljico o izgubljeni sinički?

Zapelji vam jo bodo 18. in 19. julija v ciudadelski dvorani člani "Gallusovega" otroškega zbora.

Že danes prosite starše, naj vas takrat peljejo v Ciudadelo.

V Sarajevu so igrali za državno moštveno prvenstvo v namiznem tenisu. Igralci Ljubljane so si priborili 4. mesto, Odredovci pa 7.

V Velenju so imeli državno mladinsko prvenstvo v dviganju uteži. Tekmovanja se je udeležilo 53 tekmovalcev. Postavili so kar 15 novih državnih viškov. V Ljubljani pa je bilo republiko prvenstvo, na katerem so Colarič in mladina Gabrovšek in Žan izboljšali državne viške.

Na Okrešlju v Savinjskih alpah so bile 1. maja tekme v slalomu. Proga je bila dolga 450 m s 50 vrzci. Favorita Lakota in Dornik sta izpadla, ker sta se zapletla v količke. Pri članih je zmagal Stanko Klinar, pri mladincih Andrej Klinar, oba iz Jesenic, pri članih pa Faneš Krista (Fuž.). Vreme je precej nagajalo, ker je ves čas snežilo. Nastopilo je 130 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške.

V Sloveniji ni nobene skakalne deske za skoke v vodo. Tovarna Elan je namreč prenehala z izdelavo teh desk, stare pa so končale svoje življenje. Zeleni so morali na prvenstvo v Radovljici prepeljati desko iz Ljubljane, ki pa je letos že tudi doslužila.

Italijansko vojaško moštvo je osvojilo naslov svetovnega prvaka v nogometu. V finalni tekmi je premagalo enako moštvo Portugala, ki je nosil lani ta naslov, z 8:2.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Vestnik slovenskih protikomunističnih borcev. Maj-junij. Vsebinska: Po našem svetu; Leta beže...; Mrtvaška kronika (Meščev); V negotovost (Fr. Grum); Oče naš...; Za slovensko Koroško (Radivoj Rigler); Balada o Tonetu Durovniku (Jeremija Kalin iz zbirke balad: Turjaški labod); Kaj nam mar je smrt (J. S.); Hej, tretji maj!; Nadporočnik Franjo Malgaj; V službi domovine. Ta številka je posvečena padlim slovenskim junakom.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Društvo Slovencev je v svoji pisarni na Ramón Falcón namestilo g. Ludvika Štancerja.

Prosimo vse člane in tudi druge rojake, ki želijo kakorškoli pomoč s strani

Simon Rajer

uradni prevajalec

ALSINA 1418, 6. nadstr., pisarna 3 (blizu Plaza Congreso)
Telef. 38-5860

Vsak dan (razen ob sobotah)

od 6. do 7,30 uri zvečer.

Prevodi, nabava raznih dokumentov, vožnje, pomoč pri pridobitvi državljanstva itd.

Prosvetni večer

Društva Slovencev

Sobota 27. junija 1959 ob 8. zvečer.
Predava g. dr. JULIJ SAVELLI.

SLOVENSKA NARODNA PESEM

Vabljeni člani in prijatelji!
Odbor

Društva Slovencev, da se obračajo na g. Štancerja osebno ali telefonično ob uradnih urah. Uradne ure so od torika do sobote od 9. — 11,30 ure dopoldne in od 3,30 — 8. ure zvečer, ob ponedeljkih od 4. — 7. ure zvečer, ob nedeljah in zapovedanih praznikih pa po pozni sv. maši. Številka telefona je: 69-9503.

Knjižnica Društva Slovencev, ki je centralna slovenska knjižnica v zamejstvu, posluje ob sobotah od 4. — 6. ure popoldne in ob nedeljah po sv. maši. Izposoditi si knjige iz knjižnice imajo pravico člani in pa tudi nečlani Društva Slovencev. Izposojnina znaša 2 pesa za vsako knjigo, vpisnina pa 30 pesov. Člani Društva Slovencev so vpisnine oproščeni.

Ob tej priložnosti Društvo Slovencev vladno prosi vse slovenske založbe po vsem svetu, da bi njegovi knjižnici po možnosti pošiljali po en izvod svojih publikacij, zlasti pa po en izvod vsake slovenske knjige.

V pisarni Društva Slovencev je še na razpolago Riglerjeva vadnica kasteljanskega jezika, ki stane 60 pesov od zdej naprej.

Družina Leskovic se iskreno zahvaljuje Društvu Slovencev za izplačano posmrtnino za pok. Jožeta Leskoviča.

OBVESTILA

Opozarjamo, da bo 3. kulturni večer SKA v petek 19. junija ob 19.30 v dvorani Slovenske hiše, Ramón Falcón 4158, Bs. Aires. Na sporedu: Izza kulis Slovenske kulturne akcije.

Proslava protikomunističnih žrtev v Slovenski Vasi v Lanusu bo v nedeljo dne 21. junija 1959 ob 15. uri. Na programu je sodelovanje obeh domačih pevskih zborov, in dr. Branka Rozmanova igra: Človek, ki je ubil Boga v gostovanju Slovenske kulturne akcije. Vsi vaščani in okoliščani iskreno vabljeni.

Vsem članom zadruge Naš dom v San Justu so na razpolago legitimacije. Informacije pri tajniku zadruge.

SKAD vabi vse svoje člane in prijatelje na izlet, ki ga bo priredil v Parque Pereyra v nedeljo 28. junija. Zbrali razlog de Maria na Plaza Constitución. Se bomo pri maši ob 9. uri v cerkvi Colirano prinesite s seboj, za vse drugo bo poskrbljeno. Odbor

Članom Mladinskega doma sporočamo, da bo v nedeljo, dne 21. junija 1959, ob 11. uri dopoldne redni občini zbor Mladinskega doma. Zadnjič napovedani

Pred nakupom se posvetujte pri

Lojzetu Novaku

Izključno zastopstvo

BUMAR S.R.L.

Avda de MAYO 302. T. E. 658-7063

Velika izbira hladilnikov, pralnih strojev, šivalnih strojev, plinskih dilnikov, TV aparatov ter drugih potrebščin za dom, vse najboljših znamk. Cene ugodne, tudi možnost dolgoročne odplačevanja. Kličite po telefonu, zglasite se osebno v trgovini. Pridem tudi na dom.

JULIJ

8

sreda

MOULIN

ROUGE

JULIJ

8

sreda

vabi

NA SVOJO ČETIRTO OBLETNICO, KI BO V SALONU

LES AMBASSADEURS

Av. Pte. Figueroa Alcorta 3428 — Capital

Sodelujejo znani orkestri

— CHICAGO —

Zenski duet

— OSTENDE —

Solist

— MOULIN ROUGE —

Vokalni kvartet

S postaje Retiro FCNGEM poleg perona (plataforma) No. 1 bo od 20. pa do 5. ure zjutraj neprestano vozil avtobus v LES AMBASSADEURS in nazaj. Postajališče bo označeno. Številke vstopnic bodo prišle v nagradno žrebanje.

PRIDITE

1939

1959

JUGOSLOVANSKI DOM

V DOCK SUDU

Calle Nuñez 1751

PROSLAVA DVAJSETLETNICE s slavnostnim skupnim kosilom

v nedeljo dne 21. junija 1959 ob 12. uri

VI ROJAKI ISKRENO VABLJENI

1939

1959

Iz domovine smo dobili nove gumijaste krogle in ob prvi obletnici otvoritve kegljišča vabimo vse prijatelje na

nagradno tekmovanje posameznikov

v nedeljo dne 28. junija ob 10. uri dopoldne na novourejenih prostorih. Vsem udeležencem bodo na razpolago domače krvavice in pečnice, kisló zelje in obilo dobre kapljice.

Vabi Naš Dom v San Justu

Hipólito Yrigoyen 2756

EIBAR

P. Novak

DIREKTI ZASTOPNIK
CERRITO 2245, Lomas del Mirador
Ramos Mejía

sporoča slovenski javnosti, da je za boljše izbiro šivalnih strojev prevzel nova zastopstva

MADEX - BES BUL - NECCHI
Obenem obvešča vse zainteresirane za Zig-zag, da si jih lahko nabavijo še po ugodnih cenah.

zdravilišče Karlovy Vary na češkem je imelo v istem času 20 tisoč postelj in letni obisk 70 tisoč gostov. Liburnijski kopalniški sistem (to so kraji, tesno povezani med seboj: Volosko, Opatija, Ičići, Ika, Lovran, Medveja in Draga Mošćenička, ki so končno naši, jugoslovanski), je imel rekordno stanje 1. 1913 (pod Italijo je promet tujcev v teh krajih opešal, a verjetno tudi danes še ni dosegel števila iz l. 1913); to stanje je znašalo skupno blizu 10 tisoč postelj in 75 tisoč gostov. Monte Carlo je obiskalo lani pol milijona tujcev. Itd. Če vse to primerjamo, potem smemo verjeti tuk. statističnim podatkom.

Mar del Plata je po svojem namenu klimatično zdravilišče in morsko kopalnišče. Eno in drugo bi moralo iti roko v roki, pa temu ni tako. Dočim je mesto res skrbno urejeno, ima veliko lepih parkov, krasnih izletnih točk in mnogo higijenskih naprav, se za probleme kopalcev redko kdo briga. Morje je vedno umazano, pesek na plaži je tudi umazan, redko najdeš pristopen tuš in pa stranišče. Na 20 km. dolgi plaži bi se dalo urediti mnogo udobnosti za kopalce z razmeroma malimi stroški. Ljudje bi brez dvoma radi prispevali s primerno vstopnino za dobro urejene in čiste kopalne prostore. Mislim, da bi morali na izgraditev valobranov na bolj od narave zavarovanih prostorih ter na izgraditev večjega števila bazenov za otroke in neplavalce.

Prezreti ne smemo še zelo pomembne praznine v organizmu tukajšnjega turističnega prometa. Gre za potniški promet po morju, bodisi za redne, bodisi za izletne proge. Kako čudno se vidi sredi

sezone, ko se giblje na plažah, pri kopanju, po 50 tisoč kopalcev in več, a ko se ozreje po prostrani morski gladini, nikjer življenja, nikjer parnika, niti jadrnice. Pretežna večina tuk. gostov ne pozna slikovite panorame Mar del Plate z morske strani, niti se ji nudi možnost obalnih dnevnih in večernih izletov.

Bolj kakor pa za vse navedeno so ljudje vneti za veliko igralnico, ki posluje v mestu in jo smatrajo za glavno privlačno točko Mar del Plate. Mesto je končno doseglo, da mu odštejejo na koncu leta nekaj odstotkov dobička, ki dosega blizu sto milijonov ali celo več. Od igralnice, ki ima podružnici v Miramaru in Necocheji, živi kakih dva tisoč nameščencev.

Da bi okrepili let. sezono, so v mesecu marcu priredili mednarodni filmski festival, ki pa ni tako uspel, kakor prvi pred 4 leti. Prijav je sicer bilo dovolj, ali odziv je bil slab in posamezne države so poslale večinoma manj znane in mlajše umetnike. Kot vzrok temu navajajo prireditveni odbor, da je bil izbran neprimeren letni čas, ter je bilo sklenjeno, da se bodo vršili bodoči festivali meseca decembra, prihodnji menda že letos.

V podnaslovu sem omenil priložnosti, ki se nudijo upokojencem za naselitev v Mar del Platí. Zadeva je resna in zasluži vso pozornost tudi v naših vrstah.

Na zasedanju pokrajinskih ministrov za narodno zdravje, ki je bilo pred nekaj leti tu v Mar del Platí, je bilo ugotovljeno, da je tuk. področje zaledjem do 200 km. smatrati za eno najbolj zdravih v Južni Ameriki in ga priporočajo za naselitev, zlasti upokojencem.

Ta ugotovitev ni bila objavljena zaman, kajti od takrat se število le teh kaj pridno množi v Mar del Platí. Med letom sem imel priložnost govoriti z nekaterimi upokojenci, ki so se doselili sem iz La Plate in Capitala. Povedali so mi, da se tu počutijo neprimerno boljše, kakor pa prej na starem mestu in da tudi sicer ceneje izhajajo, kot pa prej. Če upoštevamo poleg tega mirno okolje, ki vlada tu polnih devet mesecev, na male razdalje in dobre stanovanjske razmere, potem je razumljivo, da se razni upokojenci čimdalje bolj zanimajo za doselitev v ta kraj. Poleg že omenjenih dobrin naj omenim še, da ima Mar del Plata dovolj vsega, kar človek potrebuje za počitek, razvedrilo in okrepilo. V mestu izhajajo trije dnevnik, med tem, ko so v opoldanskih urah že tudi časopisi iz Capitala na prodaj. Prometne zveze, lokalne kakor tudi pokrajinske, so prav dobro urejene. V centru so vsi lokali odprti, tudi vsi kinematografi. Stalnega prebivalstva je blizu 300 tisoč. V mestu je sedež škofije, kjer deluje tudi naš rojak, g. Boris Koman, ter sedež višjega sodišča. Poleg velikega števila osnovnih šol, so vse vrste srednjih šol, a s polno paro delajo tudi na otvoritvi lastne univerze. Za manj premožne, ki si ev. ne morejo kupiti lastnega stanovanja (ki ga je mogoče kupiti na dolgoročne obroke), so razne možnosti lahke zaposlitve, v zvezi z brezplačnim stanovanjem in primerno nagrado, kakor hišniki v horizontalnih stavbah, čuvaji dvorcev in večjih vil in pod. Za to pa naj se vsakdo v lastnem interesu potruди spoznati tuk. razmere.

Janko Jazbec